

kckz-
Special



Digitale gegevensuitwisseling in de geboortezorg



Van papieren boekje naar een digitaal kraamdossier

Pagina 4

Koru Kraamzorg heeft een stap gezet richting digitale gegevensuitwisseling. De organisatie is meer digitaal gaan werken. Iemand van de kraamzorgorganisatie en een kraamverzorgende vertellen hoe zij van een papieren boekje naar een digitaal kraamdossier zijn gegaan. Wat zijn hun ervaringen? Waar lag de uitdaging? En hoe zien zij de toekomst voor wat betreft digitale gegevensuitwisseling binnen de kraamzorg?



Betere geboortezorg door digitaal delen van informatie

Pagina 6

De juiste gegevens van cliënten, op het juiste moment bij de juiste zorgverlener! Dat is het doel van veilige digitale gegevensuitwisseling. Om dit voor de geboortezorg mogelijk te maken, is VIPP Babyconnect actief. Wat doet VIPP Babyconnect precies, hoe werkt digitale gegevensuitwisseling en wat betekent dit voor jou als kraamverzorgende?



Digitaal werken maakt jouw vak leuker en eenvoudiger

Pagina 10

Voor het uitwisselen van gegevens in de geboortezorg is het belangrijk dat zorgverleners en hun systemen dezelfde taal spreken. Jolande Vernolen van Kraamzorg de Waarden vertelt meer over hoe de kraamzorg gegevens kan uitwisselen en wat daar precies voor nodig is.



Zonder gegevens begin je met een 1-0 achterstand

Pagina 12

Het delen van informatie in de geboortezorg gaat verder dan uitwisseling tussen verloskundigen, gynaecologen en kraamverzorgenden. In VIPP Babyconnect wordt ook de digitale overdracht van geboortezorg naar de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) meegenomen. Esther Spans werkt als coördinerend manager geboortezorg bij CJG Rijnmond. Zij vertelt over wat zij met digitale gegevensuitwisseling wil veranderen en bereiken.



Digitale gegevensuitwisseling biedt kraamzorg nieuwe kansen

Pagina 13

In dit artikel vertelt softwareleverancier Atermes over hun platform dat zich richt op het digitaliseren van de kraamzorg. Hoe zij de kraamzorg kunnen helpen met digitale gegevensuitwisseling en hoe dit ten goede komt aan de kwaliteit van informatievoorziening en overdracht.



Het geeft mijn werk meer inhoud

Pagina 14

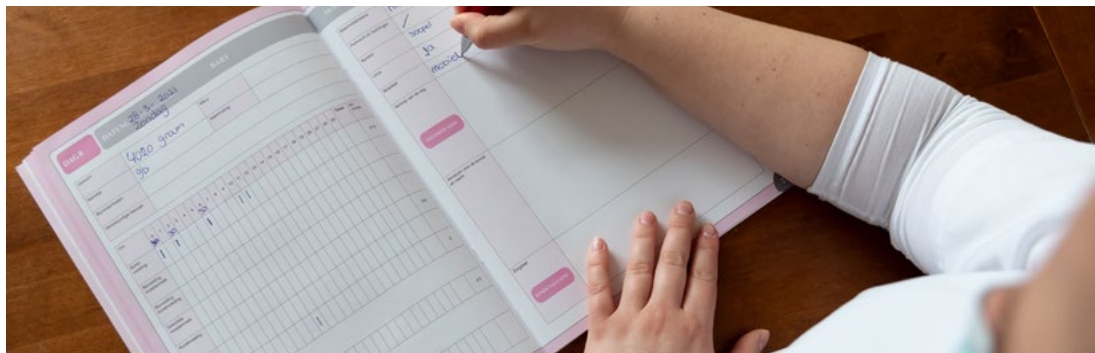
Wilma Spijker werkt al 12,5 jaar als kraamverzorgende. Zij maakt zich binnen Welkom Kraamzorg in de regio én landelijk hard om veilige digitale gegevensuitwisseling in de geboortezorg te realiseren. Ze vertelt over de grote voordelen en de meerwaarde van digitale gegevensuitwisseling in haar eigen werk en voor de hele geboortezorg.

Inleiding



In de geboortezorg wordt al jaren gewerkt aan het verbeteren van de samenwerking tussen verschillende zorgverleners, zoals gynaecologen, verloskundigen, kraamzorg en de Jeugdgezondheidszorg. De hele sector staat voor de uitdaging om continu te blijven werken aan verbetering van de kwaliteit van de zorg.

Door: Esther van der Zwan, Directeur KCKZ



De zorg kan straks niet meer om digitale gegevensuitwisseling heen. Er komt een wet aan die dit verplicht en ook de zorgstandaard schrijft voor dat de geboortezorg digitaal gaat samenwerken. VIPP Babyconnect helpt de geboortezorg om veilige digitale gegevensuitwisseling te realiseren tussen zorgverleners en cliënten, en tussen zorgverleners onderling.

Alle gegevens van voor de zwangerschap tot acht weken na de geboorte, moeten op het goede moment bij de juiste zorgverlener beschikbaar zijn. Kraamorganisaties en kraamverzorgenden spelen hierin een belangrijke rol. Zonder de kraamzorg is het netwerk niet optimaal geïnformeerd en is betrouwbare, professionele overdracht van actuele informatie van de kraamzorg naar bijvoorbeeld de Jeugdgezondheidszorg niet mogelijk.

Als kraamverzorgende heb je een praktisch beroep en wil je vooral goede zorg verlenen. We begrijpen daarom echt dat niet iedereen in de sector direct enthousiast is over digitale gegevensuitwisseling. Gelukkig doe je ongemerkt al meer digitaal dan je denkt, denk aan het kwaliteitsregister, en ook bij- en

nascholingen vinden steeds meer online plaats. Vanuit het Kenniscentrum Kraamzorg vinden we het belangrijk om jullie over de ontwikkelingen te informeren en jullie erin mee te nemen. Daarom besteden we in deze special aandacht aan digitale gegevensuitwisseling in de kraamzorg. Waarom is dit zo belangrijk? Hoe werkt digitale gegevensuitwisseling en wat betekent dit voor jou als kraamverzorgende of kraamzorgorganisatie, voor nu en in de toekomst?

Kraamverzorgenden, kraamorganisaties en een leverancier vertellen over hun ervaring met digitale gegevensuitwisseling. Ook wordt aandacht besteed aan de overdracht naar de Jeugdgezondheidszorg (JGZ).

De bedoeling is dat de geboortezorg in Nederland in 2023 aan de slag is met veilige digitale gegevensuitwisseling. Hiervoor kunnen alle regio's tot en met juni dit jaar een beroep doen op de VIPP Babyconnect subsidie van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). VIPP staat voor versnellingsprogramma voor informatie-uitwisseling tussen patiënt en professional.

Van papieren boekje naar een digitaal kraamdossier



Bij Koru Kraamzorg zijn alle kraamverzorgenden in maart 2021 gaan werken met een digitaal kraamdossier. Geen papieren dossier meer met allemaal losse krabbels, maar een eigen laptop waarin zij alle gegevens kunnen noteren. Simone Vankan-Buitelaar en Karin Gerrits, beiden werkzaam voor Koru Kraamzorg, vertellen er meer over.

Jullie hebben het zorgproces (deels) gedigitaliseerd. Hoe zijn jullie van papier naar digitaal gegaan?

Simone: 'De eerste stap was om naar een digitaal systeem (Atermes) te gaan. We zijn aan de slag gegaan met de hele administratie: medewerkersdossiers, de zorgplanning, de administratie richting zorgverzekeraars en kwaliteitsmetingen. Vervolgens hebben alle medewerkers een laptop en een account gekregen om hun uren bij te houden en zijn we met een digitaal kraamdossier aan de slag gegaan. Iedereen is gestart met zowel een digitaal als een geschreven dossier, om er op die manier langzaam aan te wennen. Aan de achterkant kan ik meekijken als er vragen of onduidelijkheden zijn. Het is zo gaaf en ik ben zo trots als ik zie hoe voortvarend iedereen ermee aan de slag is gegaan!'

Welke gegevens verwerken jullie digitaal?

Karin: 'De volledige intake. Zo kun je jezelf als kraamverzorgende goed inlezen en een goede start in het gezin maken. Daarnaast verwerken we alle controles digitaal: de vochtbalans, temperatuur, bloeddruk, ontlasting, plasluiers, ademhaling,

gelaatskleur. Alles komt overzichtelijk in het dossier te staan.'

Simone: 'Maar ook een urenlijst, het LIP-formulier en de overdracht naar de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). De overdrachtsformulieren kunnen met één druk op de knop in PDF worden gegenereerd. De cliënt tekent ook voor deze overdracht, en dan gaat het via een beveiligde mail richting JGZ.'

Kan de cliënt zelf ook haar gegevens inzien?

Simone: 'Cliënten worden automatisch uitgenodigd om een cliëntaccount aan te maken. Zij kunnen daar al hun gegevens bekijken. Dat is alle informatie die vanuit de intake is ingevoerd, maar ook het hele kraamdossier. De cliënt heeft zelf ook de mogelijkheid om daar bijvoorbeeld de luiers en de temperatuur van de baby in te zetten, of specifieke wensen.'

Karin deelt haar ervaring: 'Ik merkte al heel snel dat het digitale dossier een verademing is. Eerst was ik sceptisch, omdat het geschreven kraamdossier zo leuk en persoonlijk is. Maar digitaal is





zoveel fijner. De communicatie met de verloskundige verloopt veel gemakkelijker, omdat zij het dossier in kan zien, maar ook het LIP-formulier is heel gemakkelijk door te sturen. Dit wordt ondertekend en weer teruggestuurd.

De gezinnen zijn ook enthousiast en geven aan dat het digitaal heel fijn is om te lezen. Dus ook zij hebben hun papieren map aan de kant geschoven en zijn digitaal met mij meegegaan.

En mocht je alsnog iets tastbaars willen, dan is dat digitaal ook mogelijk. Je kunt het dossier printen of als een mooi boekje laten afdrukken.'

... **Karin: Ik merkte al heel snel dat het digitale dossier een verademing is**

Waar lag de uitdaging voor wat betreft het digitaliseren?

Simone: 'Veranderen is vaak lastig. Het is spannend en uitdagend om een digitale overstap te

maken en met een ander systeem te gaan werken. Er was koudwatervrees, maar die verdween al snel. Het is voor kraamverzorgenden eigenlijk niet anders dan het papieren kraamdossier. We hebben iedereen stap voor stap mee genomen en het hele team is enorm enthousiast!'

Waarom hebben jullie gekozen om van papier naar digitaal te gaan?

Simone: 'Om voorbereid te zijn op digitale gegevensuitwisseling en de toekomst, zodat we vanuit ons eigen digitale systeem ook informatie kunnen delen met andere zorgverleners, zoals verloskundige, gynaecologen, kinderartsen en de JGZ. Daarnaast is voor de organisatie nu een enorme administratieve ballast weggevallen. Al het papierwerk dat een kraamverzorgende meeneemt naar kantoor, werd door de administratie overgetypt en ingevoerd. Dat doet niet meer hoeft levert veel tijd op om andere dingen in de organisatie op te pakken.'

Hoe zien jullie de toekomst?

Simone: 'We zijn van deze tijd, maar we zijn ons ook aan het voorbereiden op de toekomst. We hopen dat er heel veel kraamorganisaties gaan volgen. De kraamzorg moet zich beter ontwikkelen en een stevige partner worden om te komen tot digitale gegevensuitwisseling. Ons advies aan andere organisaties: gewoon doen!, en jezelf de mogelijkheid, tijd en ruimte gunnen om het te gaan leren met elkaar.'

Simone Vankan-Buitelaar is van oorsprong verloskundige en werkt sinds anderhalf jaar bij Koru Kraamzorg. Zij houdt zich bezig met kwaliteit, beleid, onderwijs en de overstap naar een digitaal kraamdossier. Hiernaast is ze werkzaam als regiocoördinator Geboortezorg Consortium Midden-Nederland (GCMN) en is ze betrokken bij het BUZZ (Bespreken Uitkomsten Zwangerschap met de Zwangere)-project. Karin Gerrits werkt sinds 2018 als kraamverzorgende en is nu drie jaar met heel veel plezier in dienst bij Koru Kraamzorg in de regio Utrecht.



Betere geboortezorg door digitaal delen van informatie

De juiste gegevens van cliënten en op het juiste moment bij de juiste zorgverlener, zoals een gynaecoloog, verloskundige, echoscopist en natuurlijk de kraamverzorgende. Om veilige digitale gegevensuitwisseling in de geboortezorg mogelijk te maken, is het tijdelijke programmabureau VIPP Babyconnect actief. De kraamzorg is hierbij een belangrijke partij.

Digitale gegevensuitwisseling nu nog niet mogelijk

Op dit moment is het nog niet of beperkt mogelijk dat geboortezorgverleners onderling én met cliënten digitaal gegevens kunnen uitwisselen. Dit komt omdat de verschillende informatiesystemen niet goed op elkaar aansluiten. Zorgverleners typen nu gegevens over en geven mondeling informatie door. Deze manier van werken is inefficiënt en foutgevoelig. Ook cliënten kunnen op deze manier hun eigen gegevens niet of beperkt inzien. Zij kunnen

niet controleren wie de informatie kan bekijken en gebruiken, en zij moeten daarnaast bij iedere zorgverlener opnieuw hun verhaal doen, omdat gegevens niet digitaal worden uitgewisseld.

Veilige digitale gegevensuitwisseling moet daarin verandering brengen. Alle gegevens van voor de zwangerschap tot acht weken na de geboorte, als de Jeugdgezondheidszorg de zorg overneemt, moeten kunnen worden uitgewisseld. Het is de bedoeling dat de cliënt straks zelf haar



gegevens kan inzien in één persoonlijke gezondheidsomgeving en controle heeft over wie erbij kan. Ze beslist dus zelf wat er met haar gegevens gebeurt. Dat is een belangrijke stap.

Persoonlijke Gezondheidsomgeving

Susan Osterop, programmamanager van VIPP Babyconnect, merkt dat zwangere vrouwen niets liever willen. 'Ze zijn er al aan gewend om alles in apps of programma's te zetten, alles digitaal te doen. Iedereen heeft tegenwoordig een mobiele telefoon met alles erop en eraan. Deze generatie weet niet beter meer en daar moet de geboortezorg op aansluiten.'

De ontwikkeling van een Persoonlijke Gezondheidsomgeving (PGO) sluit hier ook mooi op aan. Een PGO is een digitale plaats waar alle gegevens rondom de gezondheid van iemand bij elkaar staan en waar de cliënt zelf bepaalt wie wat kan lezen. De cliënt kan deze gegevens beschikbaar maken voor een zorgverlener.

Geen nieuw systeem

Om veilige digitale gegevensuitwisseling te re-

aliseren, hoeft er geen nieuw systeem gebouwd te worden. Iedere zorgverlener kan in het eigen zorginformatiesysteem blijven werken, maar toch beschikken over relevante informatie van andere zorgverleners. Het maakt daarbij niet uit of een zorgverlener in de eigen regio werkt of in een andere regio. Zorgverleners kunnen op deze manier beter samenwerken.

Dit is makkelijker gezegd dan gedaan. Het is een uitdaging om alle regio's mee te krijgen. Er is goede samenwerking nodig, en er zijn afspraken nodig om tot digitale gegevensuitwisseling te kunnen komen. Bijvoorbeeld over hoe je het in de regio wilt gaan opzetten en dat iedereen dezelfde taal gebruikt.

Digitale gegevensuitwisseling in de geboortezorg

VIPP Babyconnect is een innovatief project om veilige digitale gegevensuitwisseling in de geboortezorg te realiseren. Het is een programma dat wordt gesubsidieerd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Regio's die digitale gegevensuitwisseling willen realiseren, kunnen tot juni dit jaar een beroep doen op deze subsidie.

Susan raadt iedere kraamorganisatie aan om in ieder geval samen te werken en zich aan te sluiten bij een regionaal partnerschap om subsidie aan te vragen. 'Hoe beter je de krachten bundelt, hoe gemakkelijker je iets aan kunt pakken. Je kunt dan gezamenlijk een goede, duurzame oplossing bedenken die past bij je eigen regio, en nu kun je daar dus ondersteuning bij krijgen door een tijdelijke projectorganisatie in de regio.'

De bedoeling is dat alle regio's in Nederland in 2023 aan de slag zijn om digitale gegevensuitwisseling in de geboortezorg te realiseren.

Wet elektronische gegevensuitwisseling

Sinds juli 2020 hebben cliënten/patiënten recht op elektronische inzage in het medisch dossier dat elke zorgverlener van hen bijhoudt. Dit jaar komt hier landelijke regelgeving bij die digitale gegevensuitwisseling in de zorg gaat verplichten. Het ministerie van VWS werkt namelijk aan de Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (Wegiz).



Zorgstandaard

Goede begeleiding en zorg is afgestemd op wensen en keuzes van een cliënt. Hiervoor moeten cliënten en zorgverleners goed met elkaar samenwerken. Zorgverleners hebben afspraken gemaakt over goede samenwerking. Deze landelijke afspraken staan in de Zorgstandaard Integrale Geboortezorg. Het doel van integrale

geboortezorg is het verbeteren van de zorg door een integrale, multidisciplinaire aanpak. Zo maak je gebruik van ieders deskundigheid. Dit verhoogt de kwaliteit van de zorg. Veilige digitale overdracht van gegevens is daarbij essentieel. In de Zorgstandaard Integrale Geboortezorg is dan ook opgenomen dat de geboortezorg digitaal gaat samenwerken.

VIPP Babyconnect

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft voor verschillende zorgsectoren een VIPP-programma ingericht om het uitwisselen van zorggegevens te realiseren. Babyconnect is het VIPP-programma voor de geboortezorg. Het doel is dat cliënten veilig en digitaal kunnen beschikken over hun eigen zorggegevens. Daarnaast moeten ook zorgverleners op het juiste moment beschikken over alle relevante zorggegevens. Tot en met juni 2021 kunnen regio's de subsidieaanvraag VIPP Babyconnect indienen om digitale gegevensuitwisseling te realiseren.

Wat betekent digitale gegevensuitwisseling voor jou?

Als kraamverzorgende ben je door digitale gegevensuitwisseling beter op de hoogte en heb je meer tijd voor de kraamvrouw. Terwijl je jezelf klaarmaakt om naar een bevalling of kraamgezin te vertrekken, komt alle relevante informatie al binnen. Je weet welke wensen de aanstaande moeder heeft, hoe de bevalling is verlopen en of er in de zwangerschap bijzonderheden waren. Op de hoogte van alle belangrijke gegevens sta je zo op de stoep. Klaar om de juiste zorg te verlenen.

Door digitaal gegevens uit te wisselen, ontvangen zorgverleners de juiste informatie op het juiste moment. Voor jou als kraamverzorgende betekent dit dat bij het huisbezoek al informatie van de verloskundige of gynaecoloog beschikbaar is. Of dat je het bevalplan van de zwangere al kunt inzien. Het aanleveren van gegevens aan de Jeugdgezondheidszorg na de kraamtijd gebeurt online en op het juiste moment.

rekening om jouw werk en om de gezondheidsgegevens van de cliënten. Als kraamverzorgende en kraamzorgorganisatie speel jij dus een belangrijke rol. Jullie kunnen nu gebruikmaken van een subsidiemogelijkheid VIPP Babyconnect om je te laten ondersteunen. Ben je nog niet aangesloten bij een regionaal partnerschap, informeer dan eens in jouw regio of er een initiatief loopt. Dat kan bijvoorbeeld



Voor iedereen beschikbaar

Ook voor de kraamvrouw is het fijn. Zij hoeft haar verhaal niet telkens opnieuw te vertellen. Alle zorgverleners die betrokken zijn bij haar zwangerschap en bevalling blijven in hun eigen systeem werken en toch zijn relevante gegevens voor iedereen beschikbaar. Ze kan haar eigen zorggegevens inzien en weet wie er nadat ze toestemming heeft gegeven bij haar gegevens kan. Voor zorgorganisaties betekent het onder andere dat ze voldoen aan de aankomende wetgeving en werken volgens de standaarden die zijn afgesproken.

... *Het was niet zozeer de vraag of we de subsidieaanvraag VIPP Babyconnect zouden tekenen, maar wanneer*

Jouw stem laten horen

Alleen als iedereen wordt betrokken, komen we in de geboortezorg tot digitale gegevensuitwisseling die aansluit op de praktijk. Het gaat per slot van

bij een VSV of IGO, maar ook bij een regionale ondersteuningsstructuur (ROS) of regionale samenwerkingsorganisatie (RSO). Ben je zzp'er of werk je voor een coöperatie, dan kun je je hierbij ook aansluiten. Het programmabureau van VIPP Babyconnect ondersteunt regio's om aan de slag te gaan.

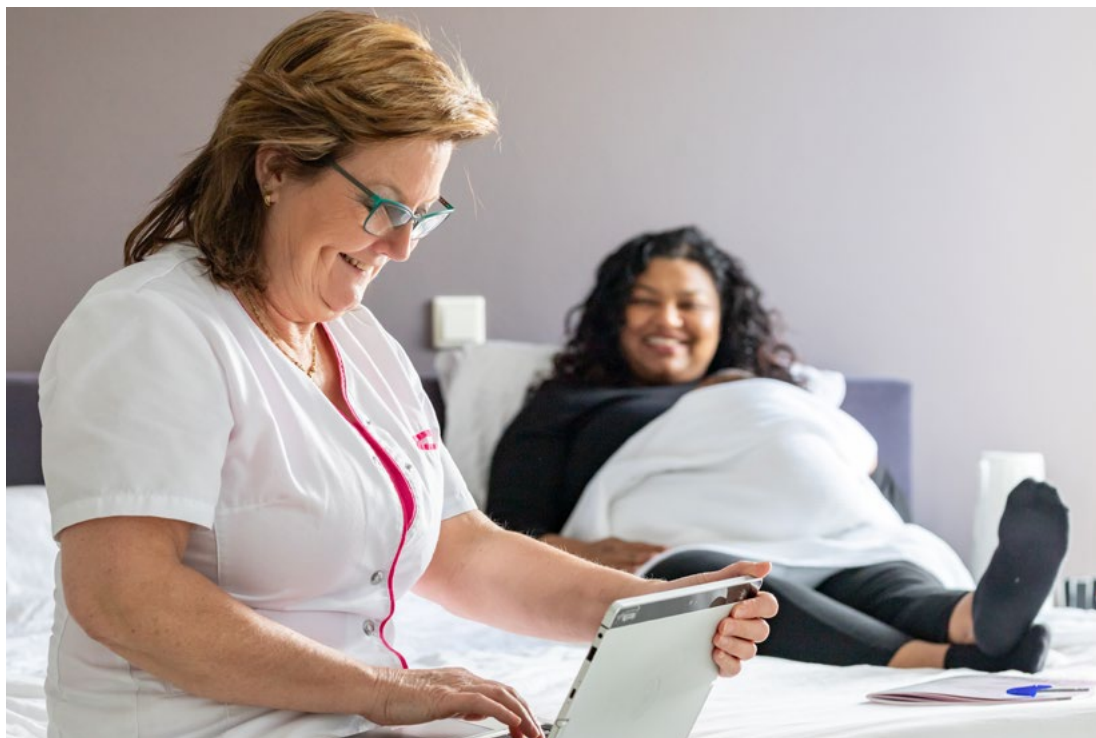
Belangrijke schakel

Kraamzorg is een belangrijke schakel in de geboortezorg. In een regionale samenwerking moet de kraamzorg worden betrokken. De kraamzorgorganisaties en zelfstandige kraamverzorgenden maken al gebruik van de subsidiemogelijkheden. Laura Schuit van kraamzorgorganisatie De Kleine Amsterdammer kon niet wachten om de subsidieaanvraag te ondertekenen: 'Het was niet zozeer de vraag of we de subsidieaanvraag VIPP Babyconnect zouden tekenen, maar wanneer. We werken in de hele regio Amsterdam. Dat betekent dat we kraamzorg bieden aan kraamvrouwen van 25 verloskundigenpraktijken en zeven ziekenhuizen. Dan is het beschikbaar hebben van de juiste gegevens essentieel.'

Digitaal werken maakt jouw vak leuker en eenvoudiger



Hoe kan de kraamzorg gegevens uitwisselen? Wat is daar precies voor nodig? Jolanda Vermolen, projectmanager bij Kraamzorg de Waarden en lid van de Expertgroep Eenheid van Taal, legt het uit.



Voor het uitwisselen van gegevens in de geboortezorg is het belangrijk dat de systemen die zorgverleners gebruiken dezelfde 'taal' spreken. Daarvoor is eenheid van taal nodig. De Expertgroep Eenheid van Taal, met vertegenwoordigers namens verloskundigen, gynaecologen, kinderartsen en kraamzorg, werkt eraan om dit voor de geboortezorg te realiseren. Hiervoor moet je weten welke gegevens voor een zorgverlener belangrijk zijn. Daarom is door de werkgroep gekeken welke informatie een kraamverzorgende nodig heeft en wat zij zelf vastlegt. Jolanda: 'Eigenlijk heb je als kraamverzorgende alles nodig: zwangerschaps- en bevallingsinformatie, en observaties tijdens de kraamweek.' De informa-

tie die de werkgroep heeft opgehaald, is verwerkt in de dataset kraamzorg. Hierin staat bijvoorbeeld dat wordt gesproken over een pasgeborene in plaats van over een baby, en over een sectio caesarea en niet over een keizersnede. Dit sluit aan op wat andere zorgverleners in de geboortezorg vastleggen.

Waarom is een dataset belangrijk?

'Zonder eenheid van taal is digitale uitwisseling van zorginformatie niet mogelijk. Binnen de kraamzorg wordt een schat aan informatie vastgelegd die relevant is voor andere zorgverleners in de geboortezorg, maar als de definities niet overeenkomen,

kun je er niets mee. Het ontvangen van gegevens van andere zorgverleners wordt voor de kraamzorg eenvoudiger als alle kraamzorgorganisaties en kraamzorgprofessionals dezelfde taal gebruiken. Dat vraagt wel om een andere manier van kijken naar de registratie in de kraamzorg. Het vastleggen van tekst in (digitale) memo's of papieren zorgplannen wordt vervangen door de registratie van gegevens volgens de dataset.'

Wat betekent eenheid van taal voor jouw werk?

Digitaal werken hoort volgens Jolanda bij je vak als kraamverzorgende. 'Het is onderdeel van je vak dat je inzichtelijk maakt wat je doet en waarom je het doet. Het heeft ook te maken met bewustwording. Je draagt bij aan betere zorg en betere uitkomsten voor moeder en kind.' Daarmee wordt het belangrijke werk van de kraamverzorgende nog beter zichtbaar.

Een groot voordeel van digitalisering en het eenduidig vastleggen van zorginformatie is administratieve winst. 'Nu wordt de kraamverzorgende als ze niet digitaal werkt, gebeld door de planner. Die leest een hele riedel informatie op over de cliënt. Als ze een tablet heeft, dan logt ze in in haar medewerkersportal. Alles wat de cliënt heeft verteld bij de intake en de planner heeft opgeschreven, kan ze al zien voordat ze naar de cliënt gaat. Als je leest dat de kraamvrouw een knip heeft gehad, dan kun je haar daar meteen naar vragen.'

.....
'Met één druk op de knop
gegevens overdragen'
.....

Informatie is eenduidig beschikbaar

Door tijdens de kraamweek zorginformatie goed en eenduidig te registreren, maak je deze als kraamverzorgende ook toegankelijk voor andere zorgverleners en voor de cliënt zelf. Kritische observaties in de kraamweek kun je eenvoudig aanklikken op je tablet. De cliënt en verloskundige kunnen zien wat jouw observaties zijn.

Dat iedereen op dezelfde manier informatie registreert, gaat enorm helpen. 'Nu zijn al die systemen

anders. Het ene registreert dit, het andere dat. Straks is iedereen, kraamverzorgenden en kraamzorgorganisaties, gewend om gegevens op dezelfde manier vast te leggen.' Het werk van een kraamverzorgende kan uiteindelijk goed worden gemeten aan de hand van objectieve uitkomsten. Daarmee zorg je ervoor dat kraamzorg als noodzakelijke zorg nog meer wordt aangetoond. Volgens Jolanda kun je de effecten van je werk als kraamverzorgende veel makkelijker inzichtelijk maken als je goed registreert. 'Als straks alle kraamverzorgenden digitaal en gestandaardiseerd werken, kunnen we met één druk op de knop overdragen van de geboortezorg naar de Jeugdgezondheidszorg.'

Hoe ga ik starten met de dataset?

Op dit moment wordt door verschillende softwareleveranciers in de kraamzorg hard gewerkt aan het inbouwen van de dataset kraamzorg. Sommige kraamverzorgenden zijn al gewend aan het registreren van kritische observaties in de kraamweek of werken al in een digitaal dossier waar ook de verloskundige bij kan. Als kraamverzorgende is het belangrijk dat je digitaal vaardig bent. Zoek hulp of vraag advies als je dit moeilijk of lastig vindt. Als professionele kraamverzorgende zal het werken met een tablet en digitaal gegevens vastleggen een gewoon onderdeel van het werk zijn in de nabije toekomst.

Doordat je als kraamverzorgende gegevens digitaal vastlegt, hoef je minder gegevens over te dragen naar bijvoorbeeld de verloskundige. De controles van de kraamverzorgende kunnen eenvoudig worden gevolgd door de verloskundige. Andersom is ook voor de kraamverzorgende bij de start van de zorgverlening al de benodigde informatie beschikbaar.

Voordelen van digitaal gegevens vastleggen:

- Het scheelt een hoop overdragen, noteren en bellen.
- Het vergemakkelijkt jouw werk omdat de overdracht simpeler wordt.
- Je kunt makkelijk de complicatieregistratie doen.

'Zonder gegevens begin je met een 1-0 achterstand'



Het delen van informatie in de geboortezorg gaat verder dan uitwisseling tussen verloskundigen, gynaecologen en kraamverzorgenden. In VIPP Babyconnect wordt ook de digitale overdracht van de geboortezorg naar de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) meegenomen. Esther Spans werkt als coördinerend manager geboortezorg bij CJG Rijnmond. Rijnmond is de tweede regio die de subsidie van VIPP Babyconnect toegekend heeft gekregen. Zij vertelt over wat zij met digitale gegevensuitwisseling wil veranderen en bereiken.

Voorheen startte de reguliere JGZ-dienstverlening met de gehoorscreening, de hielprikscreening en een geboorteconsult. Dit sloot aan op de kraamzorg. Door allerlei nieuwe ontwikkelingen, zoals Kansrijke Start en vaccinaties voor zwangeren tegen kinkhoest, verandert de JGZ. De JGZ was eerst van 0-18 jaar, maar breidt zich nu uit naar 9 maanden tot 18 jaar. Er komt in 2022 een wet aan die bepaalt dat de JGZ prenatale huisbezoeken kan afleggen bij zwangeren in (tijdelijke) kwetsbare omstandigheden. Daar komen ook nieuwe vragen bij kijken, zoals hoe en waar gaan we de informatie van en over de aanstaande moeder vastleggen en met wie moet je allemaal samenwerken. Daarmee is de vraag naar digitale uitwisseling van gegevens met geboortezorgorganisaties ook belangrijker geworden.

Goed voorbereid

Esther geeft aan dat de JGZ graag informatie ontvangt van de verloskundige en de kraamverzorgende. Gegevens worden op dit moment nog niet automatisch naar de JGZ verstuurd, en waar dit wel gebeurt, is de informatie lang niet altijd toereikend of volledig. 'Als we vroegtijdig – liefst al in de kraamweek – al meer weten, kunnen we

bijvoorbeeld horen of het noodzakelijk is dat we eerder komen. Zonder die gegevens start je met een 1-0 achterstand. Je moet dan navraag doen bij de cliënt, en met wat je niet weet, kun je niets.' Daarnaast loopt het gesprek ook soepeler en is de jeugdverpleegkundige goed voorbereid. 'Je ziet een heel verhaal en kunt meteen doorvragen. Het is voor de cliënt en voor ons werk absoluut van grote meerwaarde als we beter geïnformeerd zijn.'

Vertrouwen

Esther heeft de hoop en de verwachting dat als zorgorganisaties via digitale uitwisseling intensiever met elkaar samen gaan werken, er meer begrip komt voor elkaar en de samenwerkingsrelatie verbetert. 'Eerst moet er verbinding tot stand komen, dan leer je elkaar kennen. Door elkaar te kennen ontstaat er vertrouwen, en als er vertrouwen is kun je makkelijker samenwerken.' Als er al veel informatie beschikbaar is, kun je gelijk de diepte ingaan met de cliënt. Dit maakt het gesprek volgens haar anders, en je kunt sneller aan een vertrouwensband werken met de cliënt. 'Als er vertrouwen is, ervaart de cliënt hopelijk een lagere drempel om haar zorgen of problemen te bespreken, zodat ze geadviseerd en verder ondersteund kan worden.'

Digitale gegevensuitwisseling biedt kraamzorg nieuwe kansen

kckz-Special

Atermes is één van de softwareleveranciers die de kraamzorg helpt met digitale gegevensuitwisseling. Zij ondersteunen en structureren alle processen binnen de kraamzorg. VIPP Babyconnect en Atermes hebben samen getest of het technisch mogelijk is om kraamverzorgenden gegevens van andere zorgverleners te laten inzien. Deze test is geslaagd.



'Wij zien dat het digitaliseren van de kraamzorg kwaliteitverhogend werkt en de efficiency ten goede komt', vertelt Johan Deurwaarder, oprichter van Atermes. 'Er wordt gekeken naar informatiestromen binnen een kraamzorgorganisatie, maar ook naar informatiestromen tussen andere organisaties.'

Meer tijd en aandacht voor de zorg

Atermes wil het registreren van de zorg vereenvoudigen en de kwaliteit van informatievoorziening en

overdracht verhogen. 'Wij willen dat digitalisering bijdraagt aan meer tijd en aandacht voor de zorg doordat minder tijd nodig is voor registratie en papierwerk. Het uitwisselen van gegevens moet ten goede komen aan de kwaliteit van de zorg. De zorg staat voorop.'

Digitale gegevensuitwisseling in de toekomst

'Digitale gegevensuitwisseling moet verder ontwikkeld worden. Dat zorgverleners niet alleen informatie kunnen ontvangen, maar dat iedereen die bij de zorg betrokken is de juiste toegang heeft tot de laatste relevante gegevens, en deze met elkaar kunnen uitwisselen.'

Aan kraamzorgorganisaties wil Johan meegeven: 'Naast dat het de kwaliteit van de zorg verhoogt, het inzicht verbetert, efficiënter is, en dus kosten bespaart, is het ook gewoon erg leuk om te doen en geeft het een kans om nieuwe mogelijkheden te benutten.'

Volgende test

Een volgende stap om digitale gegevensuitwisseling te realiseren is om het raadplegen van gegevens te testen onder eindgebruikers. Twee verloskundigenpraktijken, een gynaecoloog en een kraamverzorgende in Noord-Holland delen gegevens van een testcliënt met elkaar. Daarna kunnen andere (kraam)organisaties volgen en gaan we verder met het implementeren van digitale gegevensuitwisseling in de geboortezorg.

Het geeft mijn werk meer inhoud



Al 12,5 jaar werkt Wilma Spijker als kraamverzorgende bij Welkom Kraamzorg. Samen met haar collega Yvonne maakt ze zich binnen de organisatie, in de regio én landelijk hard om veilige, digitale gegevensuitwisseling in de geboortezorg te realiseren. 'Dat levert zo veel op. Daar moeten we als kraamverzorgenden in meegaan.'

Dat informatie straks digitaal beschikbaar wordt, ziet Wilma als een mooie kans voor de kraamzorg. 'Ik zie het helemaal zitten om digitaal gegevens uit te wisselen. Het heeft echt toegevoegde waarde voor ons beroep. Minder administratie en meer inhoud.' Wilma ontvangt de overdracht en informatie vooraf nu nog in een envelop. 'Daarbij gaat wel eens wat mis. Dan heb je bijvoorbeeld de gegevens van heel iemand anders meegekregen. Het is mensenwerk en dan kan dat gebeuren. Als ik de gegevens online kan inzien, dan is het lijntje korter en directer. Bovendien lees je ook informatie die je anders van ver moet halen en waar je zelf achteraan moet.'

Vertrouwen

Het kraamgezin profiteert er ook van als kraamverzorgenden goed geïnformeerd zijn. 'Je kunt specifiek op de situatie ingaan. Wij lezen altijd het dossier van de intake. Daarin staat zo veel mogelijk informatie, maar als je nog meer weet, bijvoorbeeld over de bevalling zelf, dan kun je inspringen op wat speelt. Dat geeft niet alleen mijn werk meer inhoud, maar zorgt ook voor vertrouwen en gerustheid in het gezin.'

Betere zorg

Uiteindelijk is het grote voordeel van digitale gegevensuitwisseling volgens Wilma dat de zorg voor

moeder en kind erdoor verbetert. 'Als we alles goed digitaal vastleggen, voorkom je dat iets niet wordt doorgegeven. Nu heb ik vaak geen compleet beeld voordat ik in een gezin kom. Ik moet dan van de kraamvrouw horen hoe de bevalling is gegaan. Als ik niet doorvraag, dan weet ik dat niet. Natuurlijk heb je dat op een gegeven moment wel in de vingers en prik je door halve verhalen heen, maar we kunnen beter en sneller reageren als we weten wat er speelt. Zonder de juiste informatie kun je nooit de beste zorgverlener zijn.'

Meer begrip

Omdat Wilma de grote voordelen van digitale gegevensuitwisseling voor haar eigen werk en voor de hele geboortezorg ziet, zet ze zich er graag voor in. Daarom neemt ze ook deel aan de landelijke eindgebruikersgroep voor zorgverleners die vanuit VIPP Babyconnect is opgezet. 'In het begin kwamen we bijeen en moesten we het allemaal nog ontdekken. Wat is er nodig? Wat kunnen we doen? Nu is het heel anders, concreter. Ik merk dat er meer begrip voor elkaar komt tussen de verschillende zorgverleners die zijn betrokken. Er is meer aandacht voor elkaars werk en wat daarvoor nodig is.' Ze is er voorstander van dat zorgverleners meekijken of meelopen met elkaar. 'Dan zie je wat gegevensoverdracht doet en hoe het werkt. Toen ik bijsprong in het ziekenhuis wilde ik daar borstvoeding beter op de kaart zetten, maar daar werken ze met heel veel kraamvrouwen, terwijl ik één moeder gewend was. Het is een andere manier van werken. Dat besef is waardevol. Je krijgt er meer begrip door.'

Toekomst

Wat ze ziet in de eindgebruikersgroep bespreekt Wilma binnen Welkom Kraamzorg. 'Ik breng het bijvoorbeeld in tijdens teambesprekingen. Zo snapt iedereen steeds beter wat er wordt gedaan en hoe het straks werkt.' Daarnaast komt het onderwerp ook terug in de nieuwsbrieven van Welkom Kraam-



zorg. 'Het is de toekomst die eraan komt. We worden daar in de organisatie goed in meegenomen. Ik vind het fijn om daaraan bij te dragen.'

***Zonder de juiste informatie
kun je nooit de beste
zorgverlener zijn***

Elkaar helpen

Het informeren en blijven meenemen van collega's is volgens Wilma erg belangrijk. 'Ik vind dat je als kraamzorg open moeten staan voor digitalisering. Dat zal nog best een dingetje worden, want niet iedereen kan of wil digitaal werken. Uiteindelijk zullen we er toch allemaal aan moeten geloven dat we informatie digitaal kunnen vinden en gebruiken. We moeten elkaar daar dan wel bij helpen.' Dat vraagt niet alleen wat van kraamverzorgenden, ook kraamzorgorganisaties moeten in actie komen. 'We moeten als kraamzorg aanwezig zijn. Er is nu subsidie beschikbaar en er wordt nu samengewerkt om digitale gegevensuitwisseling voor elkaar te krijgen. Wil je als kraamzorg mee tellen en het werk blijven doen, dan moet je meedoen. Zo werkt het gewoon.'

Eindgebruikersgroepen

Om digitale gegevensuitwisseling in de geboortezorg te realiseren, is betrokkenheid van alle eindgebruikers nodig. Door met eindgebruikers samen te werken, ontstaan oplossingen die aansluiten op de praktijk.

Er zijn vanuit VIPP Babyconnect vier landelijke eindgebruikersgroepen opgericht:

- Cliënten
- Zorgverleners
- Zorgorganisaties
- Data-analisten

Wil jij jouw stem laten horen? Je bent van harte welkom bij de landelijke eindgebruikersgroep zorgverleners. Meld je aan via info@carecodex.org.

Ook in de regio's die aan de slag gaan met digitale gegevensuitwisseling worden eindgebruikers betrokken. Informeer eens bij jouw organisatie of ze daaraan meedoen.



Colofon

Dit is een uitgave van KraamSupport in samenwerking met het Kenniscentrum Kraamzorg (www.kckz.nl) en het programmabureau Babyconnect. Geïnteresseerde professionals in het Kwaliteitsregister Kraamzorg ontvangen eenmalig deze special gratis in de bus, samen met het vaktijdschrift KraamSupport

Oplage: 10.000

Tekst: Programmateam VIPP Babyconnect

Contact: www.babyconnect.org & info@carecodex.org

Fotografie: Cynthia's Fotografie

Babyconnect

KCKZ
Kenniscentrum Kraamzorg

Kraam
support